

Een vlotte start als zelfstandig psycholoog

© 2024 *PsychoPrakt*

Hallo!

Begin 2016 – kort na mijn afstuderen – startte ik als zelfstandig psycholoog. Dat was het begin van een hele zoektocht. **Hoe start ik als zelfstandige?** Wat moet ik allemaal in orde brengen? Welke erkenningen heb ik nodig? Hoe zit het eigenlijk met de terugbetaling? Welke kosten komen erbij kijken? Hoe zit dat juist met belastingen, sociale bijdragen en btw? Zal ik financieel wel voldoende overhouden?

1001 vragen spookten door mijn hoofd. Om nog maar te zwijgen over de enorme onzekerheid die ik ervaarde. Want zou ik dat wel kunnen, cliënten helpen, zonder veel ervaring en helemaal op mijn eentje?

Als jij dit nu leest en overweegt om ook als zelfstandig psycholoog te starten, dan herken je de vraagtekens en onzekerheid waarschijnlijk wel.

Maar je hebt geluk: ik ga jou op weg helpen. 😊

Liefs,

Kim

Doorheen de jaren deed ik verschillende ervaringen op: ik werkte in een dokterspraktijk, in een groepspraktijk en in mijn eigen thuispraktijk, en ik switchte verschillende keren van bijberoep naar hoofdberoep. Uit die ervaringen leerde ik ontzettend veel, met vallen en opstaan. **Ik wil mijn kennis en ervaring graag met jou delen, zodat jij niet hoeft te vallen en meteen een vlotte start kan maken als zelfstandig psycholoog.**

Want er komt best veel bij kijken:

- de inschrijving als zelfstandige,
- de erkenningen om jouw titel te mogen gebruiken,
- een locatie en werkvorm kiezen,
- je ideale doelgroep bepalen,
- de bekendmaking,
- je tarief bepalen,
- terugbetalingsregelingen,
- wetgeving rond cliëntendossiers,
- agendaplanning,
- samenwerkingsafspraken met cliënten,
- supervisie & intervisie
- opleidingen, ...

Ik deel er met veel liefde alle details over in mijn uitgebreide **online cursus SAZP**, maar in deze e-gids vind je alvast enkele belangrijke zaken voor een vlotte start.

**Bekijk
cursus
SAZP**

4

Hoofd- of bijberoep?

Het eerste waarover je moet nadenken voordat je gaat inschrijven als zelfstandige, is of je in hoofd- of **bijberoep** gaat werken. Zelf ben ik in bijberoep gestart en enkele jaren later overstapt naar hoofdberoep. Mijn ervaring is dat het fijn is om op die manier kennis te maken met het werk als zelfstandig psycholoog, en later uit te breiden als het bevalt. Meteen in hoofdberoep starten is zeker ook haalbaar, al zal je dan een **goed financieel plan** moeten opstellen.

Een voorwaarde om in bijberoep aan de slag te kunnen gaan is dat je **minstens 50%** ergens in loondienst werkt. Als je minder dan 50% in loondienst werkt, moet je sowieso zelfstandige in hoofdberoep worden. Het grote verschil tussen hoofd- en bijberoep zit in de **sociale bijdragen en sociale rechten**.

Juridisch statuut

2

Daarnaast moet je een juridisch statuut kiezen. Je hebt keuze tussen een **eenmanszaak (natuurlijk persoon)** of een **vennootschap (rechtspersoon)**. Zelf heb ik al jarenlang een eenmanszaak. Dat is ook hetgeen wordt aangeraden wanneer je als zelfstandig psycholoog start. Een eenmanszaak is immers **veel eenvoudiger en goedkoper** op te starten. Ook de boekhouding van een eenmanszaak is een stuk minder complex.

Van zodra je winst flink begint op te lopen, kan het interessant zijn om de overstap te maken naar een vennootschap. Een groot voordeel is dat je dan minder belastingen moet betalen. Maar dat zijn zorgen voor later. 😊

3

Inschrijving ondernemingsloket

Om als zelfstandige te kunnen starten, moet je je inschrijven bij een **ondernemingsloket en sociaal verzekeringsfonds**. Deze twee werken samen, dus één inschrijving volstaat. De bekendste zijn Liantis, Acerta en Xerius.

Het ondernemingsloket zorgt voor je inschrijving bij de **Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO)**. Ze bezorgen je een ondernemingsnummer en regelen alles omtrent jouw opstart. Op hun website vind je alle info over hoe je je kan inschrijven als zelfstandige.

liantis

acerta

 xerius

Bij de inschrijving wordt er gevraagd om je activiteit in te vullen aan de hand van een **NACE(BEL)-code**. Die code staat dan voor het beroep of de activiteiten die je zal uitvoeren als zelfstandige. De code die je als psycholoog best gebruikt, staat hiernaast.

Als je van plan bent (in de toekomst) nog andere activiteiten uit te oefenen als zelfstandige, kan je meerdere codes toevoegen als nevenactiviteit. Je kan zoveel codes ingeven als je wil, de prijs blijft hetzelfde. Wanneer je later nog codes wil toevoegen, moet je daarvoor betalen (**ongeveer €80 per wijziging**).

Eens je bent ingeschreven als zelfstandige, zal het sociaal verzekeringsfonds je **elke drie maanden** een factuur voor **sociale bijdragen** bezorgen.

NACE(BEL)

86904

'Activiteiten op het vlak van geestelijke gezondheidszorg, m.u.v. psychiatrische ziekenhuizen en verzorgingstehuizen'

Als **pas afgestudeerde psycholoog** proberen als zelfstandige te starten was een uitdaging: ik zag **door de bomen het bos niet meer**. De cursus bood mij een eenvoudig te volgen stappenplan in **mentaal** om administratief in orde te zijn. Ook krijg je 'know how' over belangrijke topics voor een psycholoog, zoals agendabeheer, dossiers én onzekerheid. Bovendien was het voor mij een introductie naar een **warme gemeenschap** van collega's waar je terecht kan!

- Tanja Blondeel

Bekijk
cursus
SAZP

Bank en verzekeringen

4

Artikel 27 van de deontologische code voor psychologen stelt: "De psycholoog is gedekt door een verzekering die geschikt is voor de vergoeding van alle schade die hij, rekening houdend met de sector waarin hij actief is, kan veroorzaken.". We zijn als psycholoog dus **verplicht** om een verzekering beroepsaansprakelijkheid te nemen.

Deze kan je afsluiten bij een verzekeringsmaatschappij naar keuze. Ik betaal hiervoor bij AXA zo'n €55 per jaar. Ik heb deze verzekering gelukkig nog niet nodig gehad!

Daarnaast open je best een aparte zichtrekening voor jouw inkomsten en onkosten als zelfstandige.

Voor een eenmanszaak is dit niet verplicht, maar wel handig!

5

Erkenningen en lidmaatschappen

Wie de titel van psycholoog wil gebruiken, moet jaarlijks een erkenning bij de [Psychologencommissie](#) aanvragen. Je ontvangt dan een erkenningsnummer. Hiervoor betaal je **€95 per kalenderjaar**.

Daarnaast moet elke psycholoog over een visum(nummer) beschikken. Als alles goed gaat, krijg je je visum automatisch per mail toegestuurd nadat je bent afgestudeerd.

Bovendien is er een erkenning door het **Agentschap Zorg & Gezondheid** nodig. Ook dat zou je automatisch toegestuurd moeten krijgen.

Daarnaast zijn er twee grote **beroepsverenigingen** voor psychologen: de **BFP** en de **VVKP**. Met de bijdrage van hun leden ondersteunen zij de belangen van onze beroepsgroep. Een inschrijving bij hen is echter **geen verplichting**. Ik ben zelf nooit lid van een beroepsvereniging geweest.

PsychoPraat Familie

En dan is er natuurlijk nog de **PsychoPraat Familie**, een lidmaatschap dat ik wel warm zou aanbevelen. 😊 Het is een veilig online netwerk waarin psychologen advies, herkenning, inspiratie, geruststelling en verbinding kunnen vinden.

Word
lid

6

Doelgroep bepalen

Als je alle administratie achter de rug hebt, kan je van start gaan als zelfstandig psycholoog. Maar op **welke doelgroep ga je je richten?**

Wil je met **kinderen, jongeren of volwassenen** werken? Of een combinatie? Geef je liefst individuele begeleiding, relatietherapie of gezinstherapie? Of misschien spreekt groepstherapie jou aan? Wil je diagnostiek doen of niet? Wil je je specialiseren in bepaalde **problematieken** of houd je het ruim? Wil je graag werken volgens een **specifieke methodiek of stroming**, of werk je liever integratief? Misschien wil je wel lezingen of workshops organiseren rond bepaalde thema's?

Als zelfstandige kan jij helemaal zelf kiezen. Dat is een enorme vrijheid, maar ook een grote keuzeverantwoordelijkheid.

Weet ook dat je doelgroep **niet voor eeuwig** en altijd vastligt. Je doelgroep kan en zal met jou **mee evolueren**. Gaandeweg zal je ontdekken wat jou het beste ligt, waar jij het meest voldoening uit haalt.

Ik zou zeggen: begin dus maar te experimenteren! 😊

Je deelt jouw info met heel wat **enthousiasme**. Ik vond de cursus ook een goede afwisseling bevatten tussen enerzijds het delen van **feitelijke info** en anderzijds het delen van jouw **eigen ervaringen**, hopes and fears. Ik kon de cursus volgen en de administratieve zaken die ik in orde diende te brengen, 1 voor 1 afvinken. Echt een plezier om **alle info op 1 plaats** terug te kunnen vinden. De cursus heeft me ook meer houvast en zelfvertrouwen gegeven, in de voorbereiding op het ontvangen van cliënten. Een grote dankjewel hiervoor.

- Lander Vanderroost

A circular inset photograph of Lander Vanderroost, a man with glasses and a beard, wearing a red sweater, smiling. The photo is partially overlaid by a brown circle containing text.

Bekijk
cursus
SAZP

Onzekerheid

Als je nog weinig ervaring hebt als psycholoog, is de kans groot dat je met onzekerheid kampt. Je bent misschien wel **bang** dat je **niet voldoende kennis** hebt, dat je je cliënten niet vooruit zal kunnen helpen.

Die onzekerheid is **heel normaal**. Maar knoop één ding goed in je oren: elke psycholoog is ooit net als jij begonnen, onervaren en onzeker. Psychologie is geen exacte wetenschap; psychotherapie is een ambacht. Ons vak vergt theoretische kennis, maar vooral ook **mensenkennis, inzicht en bovenal ervaring**. Je kan niet van jezelf verwachten dat je aan het begin van je carrière al even veel bagage in je rugzak hebt als die collega die bijna met pensioen gaat.

Het is een groeiproces, en dat moet je aanvaarden.
Oefening baart kunst.

Don't try
to rush
things
that need
time to
grow

7

Sinds ik gestart ben als zelfstandig psycholoog, heb ik al **minstens 10 boeken aangekocht**. Daarvan staan er nog zeker 7 **ongelezen** in mijn boekenkast. Komt er een cliënt die kampt met een burn-out, dan wil ik het boek 'Burn-out begint in de kleuterklas' lezen. Vertelt een cliënt me over haar struggle met de opvoeding van haar haar jonge kindjes, dan bestel ik het boek 'Mild ouderschap' van Nina Mouton. Een cliënt met OCD-klachten? 'Ik dwang' to the rescue! Maar hoe krijg ik het in hemelsnaam **gebolwerkt** om over iedere problematiek een boek te gaan lezen? Help!

- Evi, 7 maanden geleden gestart als zelfstandig psycholoog

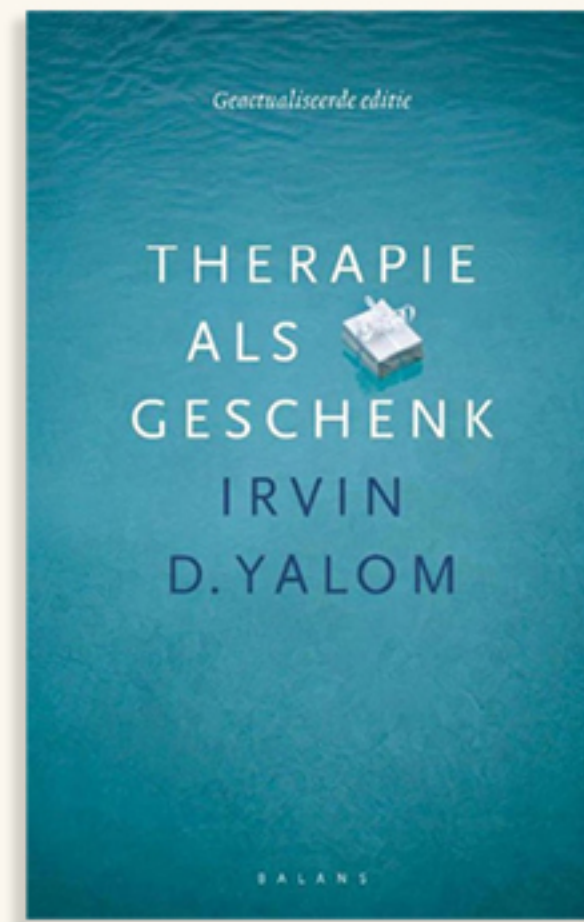
De struggle van Evi is zo **herkenbaar**. Ik ervaarde net hetzelfde toen ik pas als zelfstandige startte, en ik hoor hetzelfde verhaal bij veel van mijn klanten. Het bos is zo groot, dat je de bomen soms niet meer kan zien. En dat kan best **overweldigend** voelen.

Mijn advies omtrent het lezen van boeken is het volgende: je haalt vaak meer uit een boek dat gaat over therapie/begeleiding in het **algemeen**, dan uit een boek over een specifieke problematiek. Tenzij je met een heel specifieke doelgroep werkt, dan is het uiteraard wel interessant om je te verdiepen in die bepaalde problematiek.

Maar... cliënten komen niet bij jou voor advies dat ze ook zelf in zo'n boek kunnen lezen, ze komen om een therapieproces aan te gaan.

Twee boeken die ik persoonlijk heel erg zou aanraden voor startende psychologen zijn Gids voor gesprekstherapie en Therapie als geschenk.

Word
lid

TIP Als lid van de PsychoPraat Familie krijg je toegang tot de **PsychoPraat Bibliotheek**. Dat is een handig overzicht van mijn favoriete boeken, artikels, podcasts, video's en social media accounts.

Ook de keuze voor een therapie-opleiding is vaak een moeilijke opdracht. Het is immers een grote investering, zowel financieel als **qua tijd en energie**. Om meer voeling te krijgen met welke stroming bij jou past, kan je eventueel wat kortdurende opleidingen volgen als proevertje. Ook de boeken uit de reeks “... therapie in de praktijk” kunnen je op weg helpen:

Patiëntendossier

In de kwaliteitswet zijn een aantal voorwaarden opgenomen omtrent het patiëntendossier. Eén van die voorwaarden is dat je je patiëntendossiers **elektronisch moet bijhouden**.

Zelf gebruik ik al enkele jaren **QIT online** voor het bijhouden van mijn patiëntendossiers. Dat is een super **gebruiksvriendelijk platform** ontwikkeld **voor en door psychologen**. Naast het bijhouden van notities, documenten en persoonsgegevens, kan je ook gebruik maken van een **heel arsenaal aan vragenlijsten**. Die kan je via QIT online eenvoudig digitaal naar je cliënten versturen. Ikzelf gebruik zelden diagnostiek maar ben wel grote fan van de **sessiebeoordelvragenlijst**.

8

QIT online is voortdurend bezig met het optimaliseren van de tools en gebruikservaring. Er zit bijvoorbeeld ook een **digitale agenda** in geïntegreerd, een overzicht van de betalingen, een tool voor het bijhouden van je portfolio (verplicht door de kwaliteitswet), ...

Zo'n EPD is een behoorlijke kost, maar het maakt je administratie **een stuk eenvoudiger** én als je alles goed invult kan je er op vertrouwen dat alles m.b.t. **de kwaliteitswet in orde is én GDPR-proof is**. Dan hoef je je daar toch al geen zorgen over te maken. Bovendien zal het in de toekomst waarschijnlijk verplicht worden om zo'n EPD te gebruiken.

KORTING Omdat ik heel tevreden ben over QIT online, heb ik een korting voor jullie kunnen regelen.

Bij het aanmaken van een account is de **eerste maand** sowieso **gratis**. Nadien krijg je de keuze om al dan niet een abonnement te nemen. Met de kortingscode

PSYCHOPRAAT

krijg je **15% korting** op eender welke formule.

Heb je al een account bij QIT online en wil je upgraden naar een duurder abonnement? Ook dan kan je de kortingscode gebruiken.

[Hier](#) kan je lezen hoe je de kortingscode kan activeren.

15%
korting

9

Het financiële luik

Ongetwijfeld roept de sprong naar zelfstandig worden ook heel wat vragen en onzekerheden op omtrent het financiële luik. Hoeveel cliënten moet ik zien om rond te komen? Hoe zit het met mijn pensioen? Kan ik mijn boekhouding zelf doen of moet ik een boekhouder onder de arm nemen? Wat wordt mijn tarief?

In mijn cursus '**Het financiële luik als zelfstandig psycholoog**' komen o.a. deze topics aan bod.

Bekijk
cursus
FLAZP

Ik hoop dat ik je met deze e-gids alvast een duwtje in de rug kon geven om de sprong naar zelfstandigheid te wagen. Want de **vrijheid om helemaal jouw eigen ding te kunnen doen**, op jouw eigen tempo en onder jouw eigen voorwaarden, volgens jouw visie, met de cliënten die bij jou passen... die zou ik voor geen geld van de wereld willen missen!

Maar ik weet uit eigen ervaring dat het als een grote sprong in het diepe kan voelen.

Zit je nog met een heleboel vragen en onzekerheden? Dan help ik je graag verder via mijn **online cursus**. Daarin bundelde ik de **schat aan informatie** en tips die ik doorheen mijn jarenlange carrière als zelfstandig psycholoog vergaarde.

Ik deel mijn ervaring en expertise graag met jou, omdat ik jou die stresserende, onzekere zoektocht wil besparen en ik jou van harte een vlotte en vertrouwensvolle start toewens!

Bovendien krijg je als cursist ook toegang tot de PsychoPraat Familie, waar je warm omringd zal worden en terecht kan met al jouw vragen.

Hier kan je alle info over de cursus vinden. Heb je nog vragen? Stuur gerust een mailtje naar info@psychopraat.be.

Liefs,

Kim

Kom je me gezellig
volgen op Instagram
en/of Facebook?

